

Uluslararası Sosyal Siyasal ve Mali Araştırmalar Dergisi**International Journal of Social, Political and Financial Researches**<https://dergipark.org.tr/tr/pub/ussmad>*Araştırma Makalesi/ Research Article***POS Tefeciliği Faaliyetinin Türk Vergi Kanunları Karşısındaki Durumu***The Status of POS Usury Activity in Terms of Turkish Tax Laws***Ahmet İnneci**

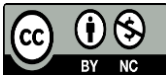
Öğr. Gör. Dr., Pamukkale Üniversitesi, ainneci@pau.edu.tr, ORCID: 0000-0003-1229-7182

MAKALE BİLGİSİ**Makale Gönderim Tarihi:** 18.01.2025**Makale Kabul Tarihi:** 24.02.2025**Anahtar Kelimeler:** Tefecilik, POS Tefeciliği, Yasak Faaliyetler, Vergisel Düzenlemeler**JEL Kodları:** H20, K34, K42**ÖZ**

Tefecilik, kanuna aykırı şekilde borç ve ödünç para verme işlerinin faiz, komisyon gibi bedeller karşılığında yapılması faaliyetidir. Teknolojik gelişmelerin etkisiyle tefeciliğin farklı uygulama şekilleri ortaya çıkmıştır. Bunlardan biri de POS tefeciliğidir. POS tefeciliği kredi kartının ticari hayatı kolaylaştırıcı işlevleri yerine hukuka aykırı işlemler için bir araç olarak kullanılması durumunda ortaya çıkmaktadır. Gerçekte bir mal alım satımı olmadığı halde sanki yapılmış gibi kredi kartının kullanılması ve böylece kredi kartı sahibine nakit para sağlama, borcunu erteleme ve taksitlendirme gibi imkanlar tanınmaktadır. POS tefeciliği faaliyeti yapan kimseler ise bu işlemlerden faiz, komisyon gibi adlarla gelir elde etmektedirler. Bu çalışmanın temel amacı, POS tefeciliği faaliyetinin Türk Vergi Kanunları karşısındaki durumunun incelenmesi ve bu faaliyetlerden elde edilen gelirlerin nasıl vergilendirileceğine dair yasal bir çerçeve sunmaktır. Bu kapsamda çalışmada yasadışı bir faaliyet olan POS tefeciliğinden elde edilen kazanç, vergi usul hukuku, gelir vergisi, kurumlar vergisi, katma değer vergisi ve banka ve sigorta muameleleri vergisi açısından değerlendirilmiştir. Çalışma sonucunda POS tefeciliği faaliyetinin azaltılmasına yönelik olarak Gider Vergileri Kanunu'nun 28'inci maddesinin yeniden düzenlenmesi, faaliyetin yaygın olarak yapıldığı sektörlerle ilişkin denetimlerin artırılması ve faaliyetlerin tespitinde büyük veri ve yapay zeka gibi uygulamalardan yararlanılması önerilerinde bulunulmuştur.

ARTICLE INFO**Article Received:** 18.01.2025**Article Accepted:** 24.02.2025**Keywords:** Usury, POS Usury, Illegal Activities, Tax Regulations**JEL Codes:** H20, K34, K42**ABSTRACT**

Usury is the illegal practice of lending and borrowing money in return for interest and commissions. With the impact of technological developments, different forms of usury have emerged. One of these is POS usury. POS usury occurs when the credit card is used as a tool for illegal transactions instead of facilitating commercial life. Although there is no actual purchase and sale of goods, the credit card is used as if it has been made, and thus the credit card holder is given the opportunity to provide cash, postpone the debt and make installments. Those who carry out POS usury activities earn income from these transactions under the names such as interest and commission. The main purpose of this study is to examine the status of POS usury activity in the face of Turkish Tax Laws and to provide a legal framework on how the income from these activities will be taxed. In this context, the earnings obtained from POS usury, which is an illegal activity, are evaluated in terms of tax procedure law, income tax, corporate tax, value added tax and bank and insurance transactions tax. As a result of the study, it is suggested that Article 28 of the Expense Tax Law be revised to reduce POS usury, that audits be increased in the sectors where the activity is widespread, and that applications such as big data and artificial intelligence be utilized in the detection of activities.

Bu makale [Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 License](https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/) altında lisanslanmıştır
This article is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 License

Giriş

Vergi gelirleri hükümetlerin kamu giderlerini finanse etmede kullandıkları en önemli gelir kaynaklarıdır. Vergilerin bu önemine binaen, kanunlar çerçevesinde vergi ödemekle yükümlü kılınan kimselerden eksiksiz bir şekilde tahsil edilmesi elzemdir. Bu amaca yönelik olarak vergi kanunları verginin eksiksiz bir şekilde ödenmesini temin etmek üzere çeşitli hükümler getirerek, vergi tahsilatını garanti altına almayı hedeflemektedir. Özellikle kanuna aykırı faaliyetlerden elde edilen kazançların vergilendirilmesi eşit davranma, vergilerin genelliği ve vergi adaleti ilkelerinin bir gereğidir. Nitekim kanun hükümlerine uygun şekilde elde edilen kazançlar vergilendirilirken, aynı nitelikte gelirin sırf faaliyetin kanuna aykırılığı nedeniyle vergilendirilmemesi düşünülemez (Kızılot vd., 2008, s. 93). Bu faaliyetlerden biri de tefecilik faaliyetidir.

Tefecilik faaliyeti gerekli kurumlardan izin alınmaksızın borç ve ödünç para verme işinin yapılmasıdır. 26.09.2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu (TCK)'nın 241'inci maddesi ile tefeciliğin bir suç olduğu hüküm altına alınmıştır. Ancak tefeciliğin bir suç olarak nitelendirilmesi, tefecilikten elde edilecek kazancın vergilendirilmesine engel teşkil etmemektedir. Nitekim vergi kanunları gereğince vergiyi doğuran olayın meydana gelmesi vergilendirilme için yeterli görülmektedir. Bu kapsamda tefecilik faaliyetinden faiz, komisyon ve benzeri adlarla elde edilen kazancın vergi kanunlarında yer alan düzenlemeler çerçevesinde vergilendirilmesi gerekmektedir. Bu çalışmada tefeciliğin bir uygulama şekli olan POS (point of sale) tefeciliğinin vergi kanunları karşısındaki durumu üzerinde durulacaktır. Bu kapsamda çalışmada öncelikle tefecilik faaliyetinin kavramsal çerçevesi ve Türk hukuk sistemindeki yeri açıklanacaktır. Ardından 213 sayılı Vergi Usul Kanunu (VUK) kapsamında POS tefeciliğinin yasak bir faaliyet olmasının vergilendirilmesine engel olup olmayacağı, vergiyi doğuran olay, kazancın tespiti, vergi kabahati ve suçu boyutları ele alınacaktır. Çalışmanın devamında POS tefeciliğinden elde edilen kazançların 193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu (GVK), 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu (KVK), 3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanunu (KDVK) bakımından değerlendirilmeleri yapılacaktır. Ayrıca POS tefeciliği faaliyetinden elde edilen kazançların 6802 sayılı Gider Vergileri Kanunu kapsamında banka ve sigorta muameleleri vergisi (BSMV) karşısında durumu üzerinde durulacaktır.

1. Tefecilik Faaliyeti: Kavramsal Çerçeve ve Türk Hukuk Sistemindeki Yeri

Tefeci kelimesi TDK'nin Güncel Türkçe Sözlüğünde “*El altından yüksek faizle ödünç para veren kimse; faizci, murabahacı*” olarak tanımlanmaktadır (TDK, Güncel Türkçe Sözlük). Tefeci günümüzde kanuna aykırı şekilde borç ve ödünç para verme faaliyetlerini yapan kişileri tanımlamak üzere kullanılmakta ve kanuna aykırı şekilde yapılan bu faaliyet “tefecilik” olarak ifade edilmektedir. Tefecilik faaliyeti en eski faiz üretim sistemi olup (Meran, 2013, s. 15), paranın bir ekonomik değer olarak ortaya çıktığı, özel mülkiyetin doğduğu ve insanlar arasındaki ticari ilişkilerin gelişmeye başladığı günden bugüne kadar süregelen bir davranış şeklidir (İnci, 2017, s. 23; Çelik, 2020, s. 8). Borç ve ödünç para verme işinin gerekli izinlerin alınmasının ardından kanuna uygun şekilde yerine getirilmesi halinde ise “ikrazatçılık” kelimesi gündeme gelmektedir. İkrazat, ikraz kelimesinin çoğuludur ve Arapça kökenli bir kelime olan ödünç ve borç anlamlarına gelen karz kelimesinden türetilmiştir (Dinç, 2007, s. 61). İkrazatçılık paranın kullanılmaya başlamasından önce dahi var olduğu bilinen bir faaliyet türüdür (Bahar, 2014, s. 13).

Kamu otoritesi tarafından ödünç para işlemlerinden faiz alınması işlemlerinin ekonomik istikrarın sağlanması için kontrol altında tutulması istenmektedir. Nitekim bu kontrol dışında faiz karşılığı ödünç para alınması durumunda kişilerin ekonomik açıdan sıkıntı ve darlık içine düşmeleri, borç sarmalı ile karşı karşıya kalmaları ve borçlarını geri ödeme konusunda sıkıntıya düşmeleri mümkün hale gelebilmektedir. İşte bu nedenlerle kamu otoritesinin kontrolü dışında faiz karşılığı ödünç para verilmesi işlemleri suç sayılarak yasaklanmıştır (Özgenç, 2010, s. 544). Sağlıklı işleyen bir ekonomik sistemde tüm aktörler ihtiyaç duydukları mali kaynakları 5411 sayılı Bankacılık Kanunu ve 6361 sayılı Finansal Kiralama, Faktoring, Finansman ve Tasarruf Finansman Şirketleri Kanunu çerçevesinde faaliyette bulunan kurumlardan temin edebilirler. Bu şekilde hukuka uygun şekilde borçlanılması ekonominin fon kaynaklarının ve iktisadi faaliyetlerin kayıt altında olması nedeniyle vergi ve harç gibi kamu gelirlerinin azalmasının önüne geçmektedir. Buna ek olarak mali kaynak ihtiyacı olan kimselerin içinde buldukları durum nedeniyle zayıflığından veya çaresizliğinden yararlanılmak suretiyle ekonomik olarak sömürülmesinin de önüne geçilmesine imkân tanımaktadır (Arslan, 2014, s. 27). Bunun aksine tefeciden borç alan kimseler, bu borcu piyasa koşullarından daha yüksek oranda faizle almakta ve karşılığında menkul ya da gayrimenkullerini rehin etmekte ya da devretmektedirler. Faiz oranlarının yüksekliği alınan borcun ödenememesine ya da ödenmesi durumunda borç alınmadan önceki mali durumdan daha kötü duruma düşülmesine neden olabilmektedir. Bunun yanında borca karşılık gösterilen menkul ya da gayrimenkul mallar da kaybedilebilmektedir. Dolayısıyla tefecilik faaliyeti borç alan kişilerin hayatlarını olumsuz etkilemekte ve böylece toplumsal düzenin de bozulmasına neden olmaktadır. Öte yandan tefecilik faaliyeti nedeniyle ekonomik hayatın işleyişinde de ciddi sıkıntılar ortaya çıkmakta ve kayıt dışı yapılan bu faaliyetler nedeniyle devlet önemli miktarda vergi gelirini kaybetmektedir (İnci, 2017, s. 23). Tefecilik faaliyetinin borç verme işini kayıt dışı alana çekmesi, borç verme işini gerekli izinler olarak yapan finansal kuruluşların da gelirlerinin azalmasına neden olmakta ve

böylece finansal sisteminin temel yapısını bozmaktadır. Tefecilik faaliyetinin tespiti de son derece zordur. Nitekim yapılan işlemlerin kayıt dışı olarak yapılması ve genelde borç verme işleminin sanki gerçekte bir mal alım satım faaliyeti varmış gibi belgeye dayandırılması, faaliyetin görünüşte hukuka uygun olduğu izlenimi yaratmaktadır. Yapılan faaliyetin tefecilik olarak ortaya çıkarılması ise genelde borç alanların ihbarı ya da tefecilik faaliyeti ile uğraşanlar nezdinde yapılan vergi denetimi ile mümkün olmaktadır.

Tefecilik faaliyetinin yukarıda sayılan olumsuz etkileri bu faaliyetin kanunlarda bir suç olarak sayılması ve çeşitli yaptırımlarla cezalandırılmasını gerekli kılmıştır. Türk hukukunda tefecilik faaliyetinin ilk kez yer aldığı ve karşılığında cezai bir yaptırım öngören düzenleme 08.06.1933 tarihli 2279 sayılı Ödünç Para Verme İşleri Hakkında Kanun'dur. Kanun'un 1'inci maddesinde faizden para kazanmak için ödünç para verme işi ile uğraşmak isteyenlerin bu faaliyeti ancak izin alarak yapabilecekleri hüküm altına alınmış ve Kanun'un 14'üncü maddesinde de bu izni almadan ve beyannamelerinde gösterdikleri faizden daha yüksek faiz alanlar tefeci olarak tanımlanmıştır. Kanun'un 17'nci maddesinde ise tefecilik faaliyetine ilişkin yaptırım düzenlenmiştir. Buna göre *"Tefecilik edenler bir aydan bir seneye kadar hapse ve (500) liradan (10000) liraya kadar ağır para cezasına mahkûm edilir. Ayrıca iki seneden beş seneye kadar âmme hizmetlerinden memnuyetlerine karar verilebilir. Bu cezalar tecil edilmez."* Ancak Kanun'un 17'nci maddesi dışındaki diğer tüm maddeleri 30.09.1983 tarihli 90 sayılı Ödünç Para Verme İşleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'nin (KHK) 16'ncı maddesi ile yürürlükten kaldırılmıştır. 90 sayılı KHK'nin 3'üncü maddesine göre ikrazatçı *"Devamlı ve mutad meslek halinde, faiz veya her ne ad altında olursa olsun bir ivaz karşılığı veya ipotek almak suretiyle, ödünç para verme işleriyle uğraşan veya ödünç para verme işlerine aracılık eden ve kendilerine faaliyet izni verilen gerçek kişileri"* ifade etmek üzere tanımlanmış ve KHK'nin 9'uncu maddesi ile bu faaliyetlerin izinsiz yapılması tefecilik faaliyeti olarak sayılmıştır. KHK'nin 17'nci maddesi ile tefecilik faaliyetine ilişkin yaptırımların düzenlendiği 15'inci maddesinin KHK'nin kanunlaşması ile yürürlüğe gireceği hüküm altına alınmış ve bu süre zarfında 2279 sayılı Kanun'un 17'nci maddesinin uygulanmasına devam edilmiştir. 6361 sayılı Kanun ile de 90 sayılı KHK ek ve değişiklikleri ile yürürlükten kaldırılmıştır.

Tefecilik faaliyetinin ilk kez ceza kanununda düzenlenmesi 5237 sayılı TCK ile gerçekleşmiştir. Kanun'un 241'inci maddesi ile tefecilik suçu *"Kazanç elde etmek amacıyla başkasına ödünç para veren kişi, iki yıldan altı yıla kadar hapis ve beşyüz günden beşbin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılır"* şeklinde hüküm altına alınmıştır. Tefecilik faaliyetine 90 sayılı KHK'de yapılan düzenlemede faaliyetin sürekli ve meslek olarak icra edilmesi şartı yer alırken, TCK'de bu şartlar aranmamış sadece kazanç elde etmek amacıyla faaliyetin yapılması yeterli görülmüştür (Özden, 2022, s. 493). Dolayısıyla faiz ya da başka bir namla da olsa kazanç elde etmek amacıyla yetkili makamlardan izin alınmadan yapılan ödünç para verme işlemi tefecilik suçu olarak nitelendirilmektedir. Bu faaliyetin sürekli olarak ve meslek haline getirilerek yapıp yapılmamasının tefecilik suçunun oluşması bakımından önemi bulunmamaktadır (Yenidünya, 2013, s. 6; Bilge, 2015, s. 496)

TCK'nin 241'inci maddesinde düzenlenen tefecilik suçunun konusu paradır ve Türk parası ya da yabancı para olması arasında fark bulunmamaktadır (Özbek, Doğan ve Bacaksız, 2024, s. 972). Ancak para dışında misli şeylerle (altın vb.) ödünç verilmesi halinde karşılığında kazanç elde edilse dahi tefecilik suçu oluşmayacaktır (Özgenç, 2010, s. 545-546). Tefecilik suçunda korunan hukuki değer ne olduğu konusunda ise farklı görüşler bulunmaktadır. Öncelikle korunmak istenen hukuki değer, bir fiilin suç olarak düzenlenmesi ile korunması amaçlanan toplumsal ve kişisel değer ve menfaatleri ifade etmektedir (Çelik, 2020, s. 31). Tefecilik suçunun TCK'nin 2. Kitabının Topluma Karşı Suçlar başlıklı Üçüncü Kısımının Ekonomi, Sanayi ve Ticarete ilişkin Suçlar başlıklı Dokuzuncu Bölümünde düzenlenmesi bu suçun bireysel değil toplumsal değer ya da yargıları korumayı amaç edindiğini, özellikle düzenlendiği bölüm başlığı dikkate alındığında suçla korunan hukuki değer ekonomik yaşamın güvenilirliği olduğu ifade edilmektedir (Özbek, Doğan ve Bacaksız, 2024, s. 971). Bir başka görüşe göre tefecilik suçunda korunan hukuki değer Anayasa'nın 48'inci maddesi ile güvence altına alınan serbest iradeyle sözleşme yapma özgürlüğüdür. Nitekim kişilerin acil kredi bulma gereksinimlerinden kaynaklanan mağduriyetin kötüye kullanılması nedeniyle bu özgürlük zedelenmektedir (Meran, 2013, s. 20). Dolayısıyla tefecilik suçu birden çok hukuki değeri koruyan hem bireysel hem de kamusal birçok hukuki konuya sahip bir suç türüdür (Olgaç ve Ruhi, 2016, s. 13).

Tefecilik suçunun işleniş şekilleri de farklılık göstermektedir. Klasik (para tefeciliği) tefecilik faaliyeti yanında senet kırdırma ve POS tefeciliği şeklinde de tefecilik yöntemleri vardır (Korkmaz ve Yazan, 2012, s. 60-61; İnci, 2017, s. 29). Ancak bunlar tefecilik türü değil, tefeciliğin gerçekleştirilme şekilleridir. Tefecilik türleri para tefeciliği, kira tefeciliği ve hizmet tefeciliği şeklinde sıralanabilmektedir. Faiz veya kredi tefeciliği olarak da adlandırılan para tefeciliği tefeci tarafından ödünç ilişkisinin karşı tarafına belirli bir süre sonra faiziyle birlikte geri alınmak üzere borç para verilmektedir. Kira tefeciliğinde kiracının içinde bulunduğu zaruret hali, tecrübesizliği, karar verme konusundaki yetersizliği ve irade zayıflığı gibi durumlar nedeniyle bir meskenin aşırı ölçüsüz bir bedel karşılığında kiralanması söz konusu iken; hizmet tefeciliğinde de kira tefeciliğine benzer nedenlerle kişinin içinde bulunduğu özel durum sömürülerek bir hizmet veya edimin kişiye aşırı ölçüsüz bir

bedelle temin edilmesi söz konusudur (İnci, 2017, s. 29-33). Bu çalışma kapsamında para tefeciliği yöntemlerinden biri olan POS tefeciği incelenmektedir.

2. POS Tefeciliği Faaliyeti

Teknolojik gelişmeler her alanda olduğu gibi ticarete de önemli kolaylıkları beraberinde getirmektedir. Büyük miktarlarda para taşımamanın zorluğu ve güvenlik açısından ortaya çıkardığı problemler, bankaların kredi kartı kullananlara sağladığı taksit ve puan gibi avantajlar, acil nakit ihtiyaçları için bir tür kredi sağlama işlevi gibi hususlar nedeniyle günümüzde kredi kartı bir ödeme aracı olarak sıklıkla kullanılmaktadır. Kredi kartı 5464 sayılı Banka Kartları ve Kredi Kartları Kanunu'nun 3'üncü maddesine göre "*Nakit kullanımı gerekmeksizin mal ve hizmet alımı veya nakit çekme olanağı sağlayan basılı kartı veya fizikî varlığı bulunmayan kart numarasını*" ifade etmektedir. Tanımdan da anlaşıldığı üzere kredi kartının temel işlevi nakit taşımaya gerek kalmaksızın mal ve hizmet alımına imkân tanınmasıdır. Ancak kredi kartının ticari hayatı kolaylaştırıcı yönleri yanında hukuka aykırı işlemler için bir araç olarak kullanılması da söz konusu olabilmektedir. Bunun en önemli örneği POS tefeciliği faaliyetidir.

POS tefeciliği faaliyeti birkaç şekilde yapılabilir. Öncelikle satıcı konumundaki kişi gerçekte bir mal satışı yapılmamasına rağmen mal satışı yapılmış gibi malın bedelini kredi kartından çekmektedir. Alıcı konumundaki kişiye mal bedeli olarak kredi kartı ile çektiği tutarın altında bir para nakit olarak verilerek, alıcının nakit ihtiyacı karşılanmaktadır. Bu durumda bir muvazaâ söz konusudur. Nitekim gerçekte mal satışı olmadığı halde POS tefeciliği yapan satıcı, alıcının kredi kartından çektiği tutarı bankadan giderek tahsil etmektedir (Özgenç, 2010, s. 8; Yenidünya, 2013, s. 9-10). Bu tahsil sonrası mal bedeli olarak kredi kartından çekilen tutar ile alıcıya ödenen tutar arasındaki fark kadar bir kazanç sağlanmaktadır. Bu açık bir şekilde belirli bir kazanç karşılığı ödünç para verme işidir. Alıcı ise kısa vadede nakit ihtiyacını karşılamakta, ancak kredi kartı borçlusu olmaktadır.

Kredi kartı sahibinin nakit ihtiyacının karşılanması yanında kart borcunun taksitlendirilmesi amacıyla da POS tefeciği yoluna gidilebilmektedir. Şöyle ki, kredi kartı borcunu ödeyemeyen kart sahibi, POS tefeciliği faaliyeti ile uğraşan bir işyerine giderek kredi kartından çekim yapılması karşılığında kredi kartı borcunun ödenmesini istemektedir. Bunun üzerine POS tefecisi kişinin kredi kartını borcunu ödeyerek borçla birlikte bu işlem nedeniyle talep ettiği komisyon miktarını kredi kartından taksitli olarak çekmektedir (Gültekin, 2014, s. 94; Gün, 2019, s. 186-187). Böylece POS tefecisi komisyon geliri elde etmekte, kart borçlusu kişi ise kredi kartı borcunu ödemektedir.

Bir malın satışının yapılması ve bedelinin kredi kartı ile tahsil edilmesinin ardından aynı malın ticaret ve vergi mevzuatı hükümleri çerçevesinde gerekli belgeler düzenlenerek geri alınması ve bedelinin nakit ödenmesi durumunun hukuka aykırılık teşkil etmediği açıktır. Nitekim satış ve satın alma işlemlerinin usulüne uygun şekilde muhasebeleştirildiği, vergilendirme işlemlerinin yapıldığı durumlarda usulüne uygun bir ticari faaliyetin varlığı kabul edilmelidir. Malı satın alanın daha düşük bir miktarla malı tekrar aldığı kişiye nakit karşılığı satması, yapılan işlemin tefecilik olarak değerlendirilmesine imkân vermemektedir (Özgenç, 2010, s. 551; Gün, 2019, s. 188-189). Nitekim burada bir tefecilik suçunun oluşması için failin (malı satanın) elde ettiği değer piyasa koşullarının üzerinde bir değer olması veya ödünç verdiği paranın piyasa şartlarında uğradığı değer kaybından daha fazla miktarda olması gerekmektedir (Özbek, Doğan ve Bacaksız, 2024, s. 978). Daha açık bir ifadeyle yapılan işlem nedeniyle her ne adla olursa olsun piyasadaki alış-satış değeri arasındaki fark dışında bir başka menfaat elde edilmiş olması durumunda eylem tefecilik suçu olarak nitelendirilecektir (Yenidünya, 2013, s. 10). Bu açıklamalar ışığında örneğin kuyumcudan altın alan ve bedelini kredi kartıyla ödeyen bir kişinin altını tekrar aynı kuyumcuya bozdurması ve bedelini nakit olarak alması durumunda kuyumcu altın alım-satım faaliyetinden bir kazanç elde etmektedir. Faaliyetin bir ticari faaliyet olması nedeniyle ve olayda ödünç para verme işi de olmadığından tefecilik faaliyetinden bahsedilemeyecektir. Benzer şekilde POS cihazını işyerinde kullanan kişilerin yakın akraba ve arkadaşlarının kredi kartlarından sanki mal satmış gibi çekim yaparak, çekilen tutarın bankadan tahsili ve nakit ihtiyacın karşılanması amacıyla POS cihazının sahibi tarafından kullanımı durumunda da belirli bir bedel karşılığı ödünç para verme işi söz konusu olmadığı için POS tefeciliğinden söz edilemeyeceği düşünülmektedir. Bu gibi durumlarda 5464 sayılı Kanun'un 36'ncı maddesi kapsamında sahte belge düzenlenmesi fiili açısından konu değerlendirilmelidir.

Yargıtay'ın yerleşmiş içtihadına göre POS cihazının kullanım amacı ve sözleşme kuralları dışında kullanılarak faiz, komisyon vb. adlarla alınan bir bedel karşılığında kart sahibinin nakit ihtiyacının karşılanması amacıyla kullanılması POS tefeciliği suçunu oluşturmaktadır. Bu suç kazanç elde etme özel kastı ile işlenebilmektedir ve yapılan işlem nispi muvazaalı satım işlemi niteliğindedir. (Yargıtay 9. Ceza Dairesi, 10/03/2021 tarihli ve E: 2020/5945, K: 2021/1239; Yargıtay 9. Ceza Dairesi, 10/03/2021 tarihli ve E: 2020/7118, K: 2021/1691 sayılı Kararlar). Bunun yanında Yargıtay kararlarında, failin işyerinde herhangi bir alışveriş yapılmamasına rağmen sanki alışveriş yapılmış gibi kendisine para ihtiyacı nedeniyle başvuran kişilere ait kredi kartları ile POS cihazı aracılığıyla işlem yapılması, gerçek olmayan bu alışveriş tutarından belli bir komisyon kesintisi yapılarak geriye kalan kısmın nakit olarak ödenmesi ya da komisyonun kredi kartı kullanılan kişiye verilen paranın üzerine ilave

edilerek kredi kartından çekilmesi biçimindeki eylemin, bankaya komisyon ödenmemesi veya kredi kartı sahiplerinden aldığı komisyon miktarından az ödenmesi halinde, kazanç elde etmek amacıyla başkasına ödünç para verme niteliğinde olduğu eylemin tefecilik suçunu oluşturduğu kabul edilmektedir (Yargıtay 9. Ceza Dairesi, 08/06/2020 tarihli ve E: 2020/3440, K: 2020/406; Yargıtay 5. Ceza Dairesi, 09/01/2018 tarihli ve E: 2014/10253, K: 2018/33; Yargıtay 5. Ceza Dairesi 10/09/2024 tarihli ve E: 2023/6956, K: 2024/8784 sayılı Kararlar)

POS tefeciliği için uygulamada özellikle altın ve kontör satışı faaliyeti ile uğraşan işyerleri kullanılmaktadır. Bu durum altın ve kontör satış faaliyetleri ile uğraşan işyerlerinde katma değer vergisi (KDV) açısından özel matrah şekillerinin belirlenmesinden kaynaklanmaktadır. Katma Değer Vergisi Genel Uygulama Tebliği'ne göre

“3065 sayılı Kanunun (17/4-g) maddesi gereğince külçe altın teslimleri dahilinde ve ithalde KDV’den istisna edilmiştir. Ancak, altından mamul veya altın ihtiva eden ziynet eşyaları ile sikke altınların teslim ve ithali KDV’ye tabi bulunmaktadır.

Söz konusu mamullerin teslim ve ithalinde ise matrah, 3065 sayılı Kanunun (23/e) maddesi gereğince, külçe altın bedeli düşüldükten sonra kalan miktardır.

İthalat veya dahilden satın alma yoluyla temin edilen külçe altından bizzat imal edilen veya fason olarak imal ettirilen veya teslim edildiği şekilde satın alınan ziynet eşyası ile sikke altınların tesliminde, satış bedelinden teslim konusu mamulün bünyesinde yer alan külçe altının, Borsa İstanbul’da işlem yapılan son resmi işgününde külçe altın için oluşan kapanış fiyatı esas alınmak ve satılan mamulün ayarı göz önünde tutulmak suretiyle tespit edilen has bedeli düşüldükten sonra kalan miktar, KDV’nin matrahu olacaktır...” Benzer şekilde kontör satışında da özel matrah şekli belirlenmiştir. İlgili Tebliğ’e göre *“...mobil elektronik haberleşme işletmecileri tarafından ön ödemeli hatlara yüklemeler için yapılan satışlar da dahil olmak üzere, bütün ön ödemeli elektronik haberleşme hizmetlerinin özel matrah şekline göre vergilendirilmesi uygun görülmüştür.*

Buna göre, mobil elektronik haberleşme işletmecileri tarafından ön ödemeli hatlara yüklemeler için yapılan TL satışları ile sabit telefon hizmeti sunmaya yetkili işletmeciler tarafından yapılan arama kartı satışlarına ilişkin KDV’nin distribütör ve bayi karlarına isabet eden KDV’yi de ihtiva edecek şekilde mobil elektronik haberleşme işletmecileri ve sabit telefon işletmecileri tarafından ön ödemeli satışların yapıldığı dönemde beyan edilmesi gerekmektedir.

Bu durumda distribütörler ve bayiler, belirtilen kapsamdaki ön ödemeli satışlar için ayrıca vergi hesaplamazlar.”

Tebliğ’de yapılan açıklamalar ışığında altın ve kontör satışı faaliyetinin KDV açısından ek bir yükümlülük söz konusu olmaması nedeniyle POS tefeciliği faaliyetinin icrasında tercih edildiği anlaşılmaktadır.

3. POS Tefeciliği Faaliyetinin Vergisel Boyutu

POS tefeciliği faaliyetinin vergisel boyutunun incelenmesinde tefecilik faaliyetine ilişkin vergilendirme kuralları uygulanmaktadır. Bu kapsamda çalışmanın devamında tefecilik faaliyetine ilişkin vergilendirme kuralları çerçevesinde POS tefeciliğinin vergi kanunları karşısındaki durumu incelenmektedir.

3.1. Vergi Usul Kanunu Açısından

VUK’un 9’uncu maddesine göre vergiyi doğuran olayın kanunlarla yasak edilmiş olması mükellefiyeti ve vergi sorumluluğunu ortadan kaldırmamaktadır. Kanun koyucu bu madde hükmü ile yasal olmayan işlemlerin vergilendirme kapsamına alınarak yasal ve yasadışı faaliyetlerde bulunanlar arasında bir haksız rekabetin ortaya çıkmasına engel olmayı amaçlamaktadır (Oktar, 2011, s. 68). Bunun yanında VUK’un 3/B-1 maddesine göre *“Vergilendirmede vergiyi doğuran olay ve bu olaya ilişkin muamelelerin gerçek mahiyeti esastır”*. Bu hüküm ile vergiyi doğuran olayın tespitinde iktisadi gerçeğin ön planda tutulmasının daha açık bir ifadeyle olayın özünün dikkate alınması gerektiği ifade edilmektedir. Bu hüküm ile olayın özünün hukuki görünümüne göre daha önemli olduğu ve işlemin maddi boyutunun dikkate alınması gerektiği açıklanmaktadır (Şenyüz, Yüce ve Gerçek, 2022, s. 71). Bu kapsamda bir tür muvazaalı işlem olan POS tefeciliği faaliyetinden elde edilen kazançların vergilendirilmesinde işlemin özüne, *gerçek mahiyetine*, odaklanmak gerekmektedir. Bu nedenle gerçekte bir alışveriş işlemi olmadığı halde varmış gibi yapılarak faiz, komisyon vb. adlarla alınan bir bedel karşılığında POS cihazının kullanılması her ne kadar TCK’ye göre bir suç olsa da elde edilen gelirin vergilendirilmesinde engel bulunmamaktadır.

POS tefeciliği faaliyeti nedeniyle gelir elde edilmesi halinde vergiyi doğuran olayın ne zaman meydana geleceği de büyük önem arz etmektedir. Elde edilen gelirin ne zaman elde edilmiş olduğuna dair çeşitli görüşler olmakla

birlikte borç verme işinin yapılmış olduğu anda faiz gelirin elde edilmiş olduğu genel kabul görmektedir (Turan, 2021, s. 138; Korkmaz, 2024, s. 72). Bu nedenle borç verme işi yapıldığı anda vergiyi doğuran olay meydana gelmektedir.

POS tefeciliği faaliyetinin yasadışı olması nedeniyle elde edilen kazancın nasıl tespit edilip vergilendirileceği de büyük önem arz etmektedir. Bu aşamada mükellefin denetlenmesi yollarından vergi incelemesi devreye girmektedir. VUK'un 134'üncü maddesine göre vergi incelemesi ile ödenmesi gereken vergilerin doğruluğu araştırılmakta, tespit edilmekte ve sağlanmaktadır. Yapılan vergi incelemesi sonucunda POS tefeciliği faaliyetinde bulunduğu kanıtlarla tespit edilen mükellef hakkında vergi tekniği raporuna dayanılarak takdir komisyonunca re'sen vergi tarhiyatı yapılmakta ve vergi ziyayı cezası kesilmektedir. Nitekim Danıştay kararları da POS tefeciliği faaliyetinden elde edilen gelir için vergi ve ceza tarhiyatı yapılmasının, vergiyi doğuran olayın ve tarh matrahının somut delillerle ortaya konulması ile mümkün olabileceği yönündedir (Danıştay 9. Daire, 09/12/2021 tarihli ve E: 2018/2431, K: 2021/6305; Danıştay 9. Daire, 26/01/2022 tarihli ve E: 2022/57, K: 2022/51 sayılı Kararlar)

VUK kapsamında POS tefeciliği faaliyetine ilişkin değerlendirilmesi gereken bir diğer konu da POS tefeciliği faaliyetinde gerçekte bir mal alışverişi olmadığı halde yapılmış gibi belge düzenlenmesidir. VUK'un 344'üncü maddesine göre gerçekte bir muamele veya işlem olmadığı halde varmış gibi sahte belge düzenlenmesi halinde ortaya çıkan vergi ziyasının üç katı vergi ziyayı cezası söz konusu olmaktadır. Aynı zamanda sahte belge düzenlenmesi ve kullanılması VUK'un 359'uncu maddesine göre kaçakçılık suçunu oluşturan fiillerden biridir ve hapis cezası ile cezalandırılması öngörülmektedir.

3.2. Gelir ve Kurumlar Vergisi Kanunu Açısından

GVK'nin 37'nci maddesine göre *“Her türlü ticari ve sınai faaliyetlerden doğan kazançlar ticari kazançtır”*. Bir faaliyetin ticari olarak değerlendirilebilmesi için emek ve sermayenin birlikte kullanımına dayalı olması, devamlılık arz etmesi, faaliyetin bir organizasyon dahilinde yapılması gerekmektedir (Şenyüz, Yüce ve Gerçek, 2020, s. 13). Bu kapsamda POS tefeciliği faaliyetinden elde edilen kazancın ticari kazanç olarak değerlendirilebilmesi için işin devamlı ve mutad meslek halinde yapılması gerekmektedir.

Konuya ilişkin 104 Seri No'lu Gelir Vergisi Genel Tebliği'nde yapılan açıklamalar çerçevesinde bir kimsenin birden fazla yılda tek bir şahsa veya bir yılda tek şahsa veya muhtelif şahıslara borç para vermesi halinde işin devamlı olarak yapıldığı kabul edilerek elde edilen kazanç ticari kazanç olarak vergilendirilecektir. Devamlılık arz etmemesi halinde ise elde edilen komisyon ve faiz gibi gelirlerin GVK'nin 75'inci maddesi kapsamında menkul sermaye iradı olarak vergilendirilmesi gerekmektedir.

GVK'nin basit usulden faydalanamayacak mükellefleri düzenleyen 51'inci maddesi ile her ne kadar ikrazat işiyle uğraşanların basit usulden faydalanamayacağı hüküm altına alınmış olsa da günümüzde gerçek kişilerin ikrazat işiyle uğraşmalarının mümkün olmaması, bunun için anonim şirket niteliğinde kurulmuş banka, faktöring, finansal kiralama ve finansman şirketi olunması gereği nedeniyle POS tefeciliği faaliyetinden elde edilen kazançların tespitinde basit usulün kullanılması mümkün değildir.

21.12.2012 tarihli ve 6361 sayılı Kanun ile gerçek kişilerin ikrazatçılık faaliyetleri yapma olanağı kaldırılmıştır. Günümüzde kazanç sağlama amacıyla ödünç para verme işini bankalar, faktöring, finansal kiralama ve finansman şirketleri yapabilmektedir (Turan, 2021, s. 148). 6361 ve 5411 sayılı Kanunlar kapsamında kurulacak bu şirketlerin anonim şirket olarak kurulması gerekmektedir. Dolayısıyla günümüzde anonim şirket niteliğine haiz olmayanların ödünç para verme işiyle uğraşmaları mümkün değildir. Bankalar, faktöring, finansal kiralama ve finansman şirketlerinin ödünç para verme işleri nedeniyle elde ettikleri kazançların vergilendirilmesinde KVK hükümleri geçerli olacaktır. Gerçek kişilerin kanunlara aykırı şekilde ödünç para verme işi ile uğraşmaları halinde, yukarıda yapılan açıklamalar çerçevesinde faaliyetin niteliğine göre elde edilen gelirin ticari kazanç veya menkul sermaye iradı olarak kabul edilerek gelir vergisine tabi tutulmasında ise herhangi bir sakınca bulunmamaktadır. Daha açık bir ifadeyle gerçek kişilerin ödünç para verme işiyle uğraşmaları her ne kadar kanunlarla yasak edilmiş olsa da, faaliyetin yapılması halinde elde edilen gelirin vergilendirilmesi önünde engel bulunmamaktadır.

3.3. Gider Vergileri ve Katma Değer Vergisi Kanunu Açısından

6802 sayılı Gider Vergileri Kanunu'nun 28/3'üncü maddesinde mülga 90 sayılı KHK'ye göre ikraz işiyle uğraşanların banker sayılacağı hüküm altına alınmıştır. Aynı Kanun'un 28/2'nci maddesine göre ise *“Bankerlerin yapmış oldukları banka muamele ve hizmetleri dolayısıyla kendi lehlerine her ne nam ile olursa olsun nakden veya hesaben aldıkları paralar (kendileri veya başkaları hesabına menkul kıymet alıp satmayı, alım - satıma tavassut etmeyi veya alıp sattıkları menkul kıymet karşılığı borçları ödemeyi taahhüt etmeyi meslek haline getirenlerin bu faaliyetleri dolayısıyla lehlerine kalan paralar ile mevduat faizi vermek veya sair adlarla faiz ve benzeri menfaatler sağlamak üzere devamlı olarak para toplama işiyle uğraşanların topladıkları paralara sağladıkları gelir ve menfaatler üzerinden komisyon, ücret, hizmet karşılığı gibi adlarla aldıkları paralar dahil) da banka muameleleri vergisine tabidir.”*

Kanun hükümlerinden POS tefeciliği faaliyeti ile devamlı olarak uğraşarak ticari kazanç elde edenlerin banker olarak kabul edileceği ve dolayısıyla BSMV bakımından da yükümlülük altına girecekleri anlaşılmaktadır¹. Faaliyetin sürekli olmaması durumunda ise elde edilen gelir menkul sermaye iradı olarak vergiye tabi iken, BSMV yükümlülüğü ortaya çıkmayacaktır.

KDVK'nin 17/4-e maddesine göre ise BSMV kapsamına giren işlemler KDVK'den istisna edilmiştir. Bunun nedeni aynı işlem sebebiyle hem KDV hem de BSMV tahsilatının önüne geçilerek mükerrer vergilendirilmenin önlenmesidir (Turan, 2021, s. 141).

Sonuç

Teknolojik gelişmeler her alanda olduğu gibi vergilendirme alanında da önemli değişimleri beraberinde getirmiştir. Vergi idaresi tarafından gelir kaynaklarının tespit ve takibi kolaylaşırken, vergi mükelleflerinin vergiden kaçınma ve vergi kaçakçılığı faaliyetlerinin artmasına neden olmuştur. Çalışma kapsamında incelenen POS tefeciliği faaliyeti de yasadışı bir faaliyet olan tefeciliğin teknolojik gelişmelere paralel olarak ortaya çıkan bir uygulama şeklidir. Teknolojik gelişmeler, bu tür yasadışı faaliyetin yaygınlaşmasına neden olarak devletin vergi gelirlerinin azalmasına ve finansal sistemin bozulmasına yol açmaktadır. POS tefeciliği faaliyetinin yasadışı bir faaliyet olması, elde edilen kazançların vergilendirilmesine engel teşkil etmemektedir. Ancak yasadışı faaliyetler genellikle herhangi bir belgeye dayalı olarak yapılmadığı için elde edilen kazançlar tespiti genelde vergi incelemesi ile ortaya çıkarılmaktadır.

POS tefeciliği faaliyetinden elde edilen kazançların nasıl vergilendirileceği ilgili vergi kanunları ve diğer ilgili mevzuat hükümleri dikkate alınarak tespit edilmelidir. Gerçek kişiler tarafından belirli bir organizasyon çerçevesinde devamlı olarak bu faaliyetin yapılması durumunda gelir vergisi bakımından bir mükellefiyet söz konusu olmaktadır. Benzer şekilde POS tefeciliği faaliyeti VUK, KVK, KDVK ve Gider Vergileri Kanunu bakımından da birtakım yükümlülükleri beraberinde getirmektedir.

POS tefeciliği faaliyeti mülga 90 sayılı KHK'nin 3'üncü maddesinde tanımlanan ikrazatçılık faaliyetinin izinsiz şekilde yapılması durumunda ortaya çıkmaktadır. Bu faaliyetten elde edilen kazançların gelir, kurumlar vergisi ve VUK hükümleri karşısındaki durumu açık olmakla birlikte, KDVK ve Gider Vergileri Kanunu bakımından çeşitli belirsizlikler söz konusudur. Elde edilen kazançlar nedeniyle BSMV mi yoksa KDV yükümlülüğü mü ortaya çıktığı konusunda literatürde farklı görüşler bulunmaktadır. Bunun nedeni POS tefeciliği yapanların elde ettikleri kazancın BSMV'ye tabi olup olmadığı konusundaki belirsizliktir. Gider Vergileri Kanunu'nun 28/3'üncü maddesinde mülga 90 sayılı KHK'ye göre ikraz işiyle uğraşanların banker sayılacağı hüküm altına alınmıştır. Kanun'un 28/2'nci maddesinde ise bankerlerin yapmış oldukları banka muamele ve hizmetleri dolayısıyla kendi lehlerine her ne adla olursa olsun nakden veya hesaben aldıkları paralar BSMV'nin konusuna girdiği hüküm altına alınmıştır. İlk bakışta elde edilen kazancın BSMV'ye tabi olduğu açık bir şekilde anlaşılabilir da belirsizlik POS tefeciliği yapanların banker sayılacağına dair 90 sayılı KHK'nin yürürlükten kalkmış olmasından kaynaklanmaktadır. Daha açık bir ifadeyle POS tefeciliğinden elde edilen kazançlar BSMV hesaplanması yönündeki yaygın uygulama, esasında yürürlükten kalkan 90 sayılı KHK hükümlerine Gider Vergileri Kanunu'nda yapılan atıfa dayanılarak geçmişten bugüne kadar devam etmektedir. 90 sayılı KHK'nin 6361 sayılı Kanun ile 2012 yılında yürürlükten kaldırılmasına rağmen, uygulamanın devam etmesi belirsizlik oluşturmaktadır. Bu nedenle Gider Vergileri Kanunu'nun 28'inci maddesi yeniden düzenlenerek tefecilik faaliyeti nedeniyle elde edilen kazançların BSMV'ye tabi olduğuna dair açık bir hüküm getirilmesi belirsizliği giderecektir. Ayrıca uygulamada POS tefeciliği faaliyetinin kuyumculuk ve kontör sektörlerinde yaygın olarak yapılması, bu sektörlerle ilişkin vergi denetimlerin artırılmasını gerekli kılmaktadır. Böylece POS cihazlarının amacı dışında kullanımın önüne geçilmesi mümkün olabilecektir. Ayrıca vergi idareleri tarafından yapay zekâ ve büyük veri analitiği gibi teknolojik araçlardan faydalanılarak POS tefeciliği faaliyeti nedeniyle elde edilen kazançların tespiti sağlanabilir.

YAZAR BEYANI

Araştırma ve Yayın Etiği Beyanı: Bu çalışma bilimsel araştırma ve yayın etiği kurallarına uygun olarak hazırlanmıştır.

Etik Kurul Onayı: Bu araştırma etik kurul izni gerektiren analizleri kapsamadığından etik kurul onayı gerektirmemektedir.

Yazar Katkıları: Yazarın katkısı %100'dür.

Çıkar Çatışması: Yazar açısından ya da üçüncü taraflar açısından çalışmadan kaynaklı çıkar çatışması bulunmamaktadır.

¹ Aksi yönde görüş için bakınız Canayakın ve Aktuylu, 2023.

Kaynakça

- Arslan, Ç. (2014). Tefecilik suçu, *Ankara Barosu Dergisi*, 2014/1, 23-47.
- Bahar, K. (2014). *Ödünç para verme (ikrazatçılık, tefecilik ve pos tefecilik) işlemleri ve vergilendirilmesi*. Ordu SMMM Odası Yayınları. <http://ordusmmmo.org.tr/assets/upload/files/odunc.pdf>.
- Bilge, B. (2015). Gelişen teknolojinin doğurduğu yeni bir suç türü: kredi kartı (pos) tefeciliği. *İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 1, 481-520.
- Canayakın, H. ve Aktuyulu, H. T. (2023). Mülga 90 sayılı khk'dan sonra ikrazatçılık/tefecilik faaliyetinde bulunanlara bsmv ve kdv yönünden yeniden bakış. *Vergi Raporu Dergisi*, 281, 11-17.
- Çelik, İ. (2020). *Yargıtay kararları ışığında tefecilik suçu*. Seçkin Yayıncılık.
- Dinç, M. (2007). Tefecilik suçunun pozitif dayanakları, unsurları ve uygulama ilkeleri. *Terazi Hukuk Dergisi*, 2(8), 61-72.
- Gültekin, H. (2014). Kredi kartı kullanılması suretiyle tefecilik suçu. *Bankacılar Dergisi*, 88, 91-108.
- Gün, T. (2019). Türk ceza kanunu'nda tefecilik suçu, *TBB Dergisi*, 141, 179-207.
- İnci, Z. Ö. (2017). *Tefecilik suçu*. Seçkin Yayıncılık.
- Kızılot, Ş., Şenyüz, D., Taş, M. ve Dönmez, R. (2008). *Vergi hukuku*. Yaklaşım Yayıncılık.
- Korkmaz, A. (2024). Tefecilik faaliyetinden lehe kalan tutarın bsmv ve kdv açısından değerlendirilmesi. *Vergi Sorunları Dergisi*, 426, 67-81.
- Korkmaz, Ö. F. ve Yazan, Ö. (2012). Ulusal fon döngüsünü sınırlandıran bir faaliyet olarak tefecilik. *Küresel İktisat ve İşletme Çalışmaları Dergisi*, 1(2), 59-70.
- Meran, N. (2013). *Tefecilik, ekonomi sanayi ve ticarete ilişkin suçlar*. Seçkin Yayıncılık.
- Oktar, S. A. (2011). *Vergi hukuku*. Türkmen Kitabevi.
- Olgaç, S. C. ve Ruhi, A. C. (2016). *Tefecilik suçu*. Seçkin Yayıncılık.
- Özbek, V. Ö., Doğan, K. ve Bacaksız, P. (2024). *Türk ceza hukuku özel hükümler*, Seçkin Yayıncılık.
- Özdin, F. (2022). Tefecilik suçu (tck m.241) açısından grup içi ödünç işlemleri. *Ticari ve Fikri Mülkiyet Hukuku Dergisi*, 8(2), 491-510.
- Özgenç, İ. (2010). Tefecilik suçu. *Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 14(1), 543-553.
- Şenyüz, D., Yüce, M. ve Gerçek, A. (2020). *Türk vergi sistemi*. Ekin Yayınları.
- Şenyüz, D., Yüce, M. ve Gerçek, A. (2022). *Vergi hukuku*. Ekin Yayınları.
- Turan, E. (2021). Ödünç para verme ve tefecilik faaliyetlerinin vergilendirilmesi, *Vergi Raporu Dergisi*, 260, 131-150.
- Türk Dil Kurumu, Güncel Türkçe Sözlük, <https://sozluk.gov.tr/>, 07.10.2024.
- Yenidünya, C. (2013). Tefecilik suçu (tck.m.241). *Banka ve Finans Hukuku Dergisi*, 2(6), 3-29.

Extended Abstract

Research Questions and Purpose

The main objective of this study is to examine the status of POS usury in terms of Turkish Tax Laws and to provide a legal framework on how to tax the income from these activities. POS usury is the illegal use of credit cards to obtain cash or make transactions such as debt installments. Although no goods or services are actually purchased, the activity is carried out by pretending that these transactions have taken place and usury income is obtained under the name of interest or commission.

The study evaluates how POS usury activities should be handled in terms of tax regulations and aims to provide some answers. First, how should the taxation of income from POS usury be handled within the framework of existing tax laws? Second, is it possible to tax illegal activities? Finally, how can the provisions of legislation on income tax, corporate tax, value added tax and bank and insurance transaction tax be applied to such activities?

Limitation

In this study, based on the usury activity, it includes the evaluation of the earnings obtained from POS usury in terms of tax procedural law, income tax, corporate tax, value added tax and banking and insurance transactions tax. Other tax laws are excluded.

Methodology

This study is based on a detailed analysis of Turkish Tax Laws to understand the tax dimensions of POS usury activity. The main legal regulations such as Tax Procedure Law, Income Tax Law, Corporate Tax Law, Value Added Tax Law and Expense Tax Law are evaluated. In addition, the problems encountered in practice and solutions to these problems are discussed in the light of judicial decisions and information obtained from academic literature. In the study, it is evaluated that the prohibition of the activity does not affect the taxation and the principle that the real nature of the taxable event is essential is emphasized. In this framework, it states that economic reality is more important than legal appearance in taxation transactions. In illegal activities such as POS usury, transactions are often arranged in a collusive manner and transactions that do not exist in reality are shown as a registered transaction. The study reveals how such transactions should be taxed. The study also discusses the economic damages caused by the use of POS devices for illegal purposes and the methods applied to determine these damages. In addition, it is emphasized that the forged documents issued due to POS usury, transactions concealed by collusion and unrecorded income can be revealed through tax audits.

Results

The results of the research clearly demonstrate that income from POS usury should be taxed. According to Turkish Tax Laws, income from illegal activities should also be taxed as soon as the taxable event occurs. The main findings of the study are as follows. First of all, according to Article 9 of Tax Procedure Law, income from illegal transactions should be taxed. In addition, according to Article 3 of the Tax Procedure Law, the economic reality of the taxable event is taken as a basis. Earnings from POS usury activities can be documented and taxed, regardless of the illegality of the transactions. Secondly, when POS usury is carried out as a regular activity, it should be classified as commercial income and subject to income or corporate tax. If this activity is not continuous, the income obtained can be considered as securities income. These activities carried out by joint stock companies are subject to corporate income tax. Finally, earnings from POS usury activities are subject to bank and insurance transaction tax. According to the Expense Tax Law, earnings from such activities are subject to bank transaction tax. However, there are application differences between value added tax and bank and insurance transaction tax. Although transactions subject to Banking and Insurance Transactions are exempt from value added tax, there is a lack of standardization in practice.

The research also highlights the negative impact of POS usury on the economic and social order. These activities not only lead to tax losses, but also undermine the credibility of the financial system and cause economic exploitation of individuals. The illegal use of POS devices is often concealed through collusive transactions, which complicates detection and audit processes.

As a result, taxation of the revenues generated from such activities is of critical importance in terms of both ensuring tax justice and preventing the informal economy. The study recommends that audit mechanisms should be strengthened and clearer regulations should be made in the legislation.

In the study, the following recommendations were developed to reduce economic losses from illegal activities such as POS loan sharking and to increase tax revenues:

- Article 28 of the Expense Tax Law should be revised to clearly state that earnings from POS usury are subject to bank and insurance transaction tax.

- To prevent the illegal use of POS devices, inspections should be increased and stricter controls should be implemented, especially in sectors such as jewelry and top-ups.

- Tax administrations should utilize technological tools such as big data analytics and artificial intelligence to detect such illegal activities.